

Ailenin Finansal Desteği ve Belirsizliğe Tahammülsüzlüğün Beliren Yetişkinlerin Kariyer Stresi Üzerindeki Rolü*

Gürcan ŞEKER**

Hatice DİLMEN***

Öz: Bu araştırma, iş yaşamına geçiş aşamasında olan üniversite öğrencilerinin yaşadıkları kariyer stresinin yordayıcıları olarak ailenin sağladığı finansal destek ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırmanın verileri 439 üniversite öğrencisinden toplanmıştır. Verilerin toplanması amacıyla, Kariyer Stresi Ölçeği, Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği ve ailenin finansal desteğine ilişkin verileri elde etmek amacıyla Kariyer Gelişiminde Aile Etkisi Ölçeğinin 'Finansal Destek' boyutu kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, pearson korelasyon katsayısı ve çoklu doğrusal regresyon analizleri kullanılmıştır. Araştırma bulguları, kariyer stresi ile ailenin finansal desteği arasında negatif yönde, belirsizliğe tahammülsüzlük ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre, ailenin finansal desteği ve belirsizliğe tahammülsüzlük değişkenleri kariyer stresine ilişkin varyansın %22'sini açıklamaktadır. Standartlaştırılmış regresyon katsayıları (β) incelendiğinde; gerek ailenin finansal desteğinin ($\beta = -.35, p < .05$), gerekse belirsizliğe tahammülsüzlüğün ($\beta = .29, p < .05$) beliren yetişkinlerin kariyer stresleri üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır. Bu sonuçlar doğrultusunda; ailenin sağladığı finansal destek arttıkça üniversite öğrencilerinin algıladığı kariyer stresinin azaldığı, buna karşın belirsizliğe tahammülsüzlük arttıkça kariyer stresi puanlarında da artış olduğu söylenebilir. Elde edilen bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kariyer stresi, ailenin finansal desteği, belirsizliğe tahammülsüzlük, beliren yetişkinler

The Role Of Financial Support From The Family and Intolerance of Uncertainty In The Career Stress Of Emerging Adults

Abstract: This study examines family financial support and intolerance of uncertainty as predictors of career stress experienced by university students during their transition to work. The data for this study were collected from a sample of 439 university students. The Career Stress Scale, Intolerance of Uncertainty Scale, and Financial Support dimension of the Family Influence in Career Development Scale were used to collect data. Descriptive statistics, Pearson correlation coefficients, and multiple linear regression analyses were used for the data analysis. Research shows that there is a significant negative relationship between career stress and family financial support and a significant positive relationship with intolerance of uncertainty. According to the results of the multiple linear regression analysis, family financial support and intolerance of uncertainty explained 22% of the variance related to career stress. Analyzing the standardized regression coefficients (β), it is found that both family financial support ($\beta = -.35, p < .05$) and intolerance of uncertainty ($\beta = .29, p < .05$) are significant predictors of emerging adults' career stress. In line with these results, it can be said that as financial support from the family increases, students' perceived career stress decreases, whereas as intolerance of uncertainty increases, their career stress scores increase. The results obtained are discussed in the relevant literature.

Keywords: Career stress, family financial support, intolerance of uncertainty, emerging adulthood

* Bu çalışma 25. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sunulan sözlü bildirinin gözden geçirilmiş ve genişletilmiş halidir.

** (Sorumlu Yazar) Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Niğde-Türkiye, ORCID: 0000-0002-6633-7859, e-posta: gurcanseker@ohu.edu.tr

***Yüksek Lisans Öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Niğde-Türkiye, ORCID:0000-0002-6180-055X, e-posta: dilmenhatice36@gmail.com

Giriş

Dünyanın birçok bölgesinde ve Türkiye’de iş gücü istihdamına ilişkin sorunlar özellikle iş yaşamına geçiş sürecinde olan gençler açısından önemli bir kariyer gelişim sorunu olarak değerlendirilebilmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) 2024 yılı Gençlere Yönelik Küresel İstihdam Raporu, küresel çapta genç işsizlik oranlarında düşüş eğiliminin sürdüğünü ortaya koysa da bölgesel ve cinsiyet farklılıklarına dayalı olarak endişe verici durumların olduğuna işaret etmekte ve dünyanın bazı bölgelerinde ne eğitimde ne de istihdamda olmayan genç sayısının ciddi boyutlara ulaştığını göstermektedir (ILO, 2024). Türkiye İstatistik Kurumu’nun 2024 yılı ikinci çeyrek istihdam verileri, Uluslararası Çalışma Örgütü’nün dezavantajlı bölgeler tanımına uygun olarak, 15-24 yaş arası mevsim etkisinden arındırılmış genç işsizlik oranının %16,3 olduğunu göstermektedir (TÜİK, 2024). İş yaşamına geçiş sürecinde olan gençlerin istihdamına ilişkin bu veriler, onların kariyer gelişiminde bir stres kaynağı olarak görülebilmektedir.

Kariyer stresi, kariyer sürecinde bireyin kendini zorlayan durumlara karşı yaşamış olduğu strestir (Jung, 2020). Bireylerin kariyer gelişimleri konusundaki yaşamış oldukları belirsizlik durumu ve beklentileri stres yaşamalarına sebebiyet verebilir (Edwards ve Edwards, 2001). Choi vd. (2011) göre kariyer stresi kişinin kendisini zorlayan ve aşan, fiziksel ve psikolojik sağlığını tehdit eden durumlardır. İş yaşamına geçişte işsizlik riskine karşı bireylerin yaşamış olduğu kariyer stresini diğer yaş gruplarıyla karşılaştırdıklarında beliren yetişkinlerin stres karşısında daha savunmasız oldukları söylenebilir (Lee vd., 2019). Beliren yetişkinlik dönemi 10’lu yaşların sonunda başlayarak 20’li yaşların sonuna kadar devam eden bir dönem olmasının yanında bu dönemi diğer dönemlerden ayıran en büyük özelliği bağımsızlığın ön plana çıkmasıyla birlikte bireylerin birçok farklı yönelim ve girişim denemesinde bulunabilmeleridir. Ayrıca bireylerin gelecek yaşamları hakkında belirsizliklerin olması bireylerin stres yaşamasına da sebebiyet verebilmektedir (Arnett, 2000). Beliren yetişkinlik döneminde bulunan üniversite öğrencileri kişisel, sosyal ve kariyer gelişim alanlarında birçok deneme girişiminde bulunarak yaşamlarına yön vermeye ve kimliklerini keşfetmeye çalışmaktadırlar (Mutlu vd., 2019). Üniversite öğrencilerinin kariyer gelişimleriyle alakalı yaşamış oldukları önemli sorunlar arasında, gelecek kariyer planlamalarına ilişkin kararlar verme noktasında kendilerini yeterli hissetmemeleri, kişisel özelliklerine uygun hedefler bulma ve belirleme konusunda zorluklar yaşamaları vb. durumlar örnek gösterilebilirken, bu süreçte meydana gelen kariyer stresinin bireylerin psikolojik iyi oluşlarına olumsuz etkisi bulunabilmektedir (Özden ve Sertel-Berk, 2017).

Kariyer Stresi ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük

Belirsizlik kavramı bireylerin durumu algılayış biçimine göre farklılık göstermekle birlikte kimi bireye göre olumsuz etkileyen ve zorlayan bir durumken, bazı bireylere göre ise heyecan veren ve belirsizliğe sebep olan olayı ilgi çekici hale getiren bir durum olarak algılanabilmektedir (Xu ve Tracey, 2014). Bu kavramı literatüre ilk kazandıran Frenkel-Brunswik (1948), belirsizliğe tahammül düzeyi düşük olan kişilerin gerçekleri göz ardı etme ve hızlı karar verme eğiliminde olduklarını, doğru ya da yanlış olma olasılığını düşünme eğiliminde olmadan hayatın siyah ya da beyaz bir görünümde olduğunu ifade eden tutumlara sahip olduklarını belirtmişlerdir. Kariyer kararları alınırken karşımıza çıkan durumlardan biri de belirsizliktir, bu sebeple belirsizliğe tahammülsüzlük genç yetişkinlere etki eden bu süreçte bir faktör olarak görülmektedir (Wagrowska, 2020). Furnham ve Ribchester (1995) ise çalışmalarında belirsizliğe tahammül düzeyleri düşük olan kişilerin belirsizlik durumuyla karşılaştıklarında stres yaşamaya ya da belirsizlik durumundan kaçınmaya belirsizliğe tahammül düzeyi yüksek olan bireylerden daha yatkın oldukları sonucuna varmışlardır. Endres vd. (2009) çalışmalarında karar verme sürecinde belirsizliğe tahammülün öz yeterlilikle bağlantılı olduğunu ifade etmişler ve belirsizlik durumunda belirsizliğe tahammülün olumlu bir faktör olduğunu açıklamışlardır. Ayrıca Furnham ve Mark (2013) yaptıkları çalışmada belirsizlik yaşanan durumların var olan riskleri değerlendirebilmeyi ve karar verebilmeyi zorlaştırdığını açıklayarak, belirsizliğe tahammül düzeyleri düşük olan bireylerin belirsizlik yaşanan durumlarda ani tepki verme ve ani karar vermeye daha fazla eğilimli olduklarını ifade etmişlerdir. Xu ve Tracey (2014) ise belirsizliğe tahammülün kariyer kararı verme öz yeterliliği ile pozitif yönde anlamlı bir ilişkisi olduğu sonucuna varmışlardır. Kim vd. (2016) yaptıkları araştırmada belirsizliğe tahammül ve kariyer kararı öz-yeterliliği arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Elde edilen bulgulara göre belirsizliğe tahammül düzeyi yüksek olan bireylerin, düşük olan bireylere göre kariyer kararı öz yeterlilik düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Wagrowska (2020), çalışmasında beliren yetişkinlerin kariyer kararları alma sürecinde belirsizliğe tahammül düzeylerini incelemiştir. Çalışma sonucunda kariyer kararları alınırken belirsizlik tahammülü ile üretken başa çıkma stili arasında bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Paszkowska-Rogacz (2024) yapmış olduğu araştırmada genç yetişkinlerin kariyer kararlarında belirsizliğe tahammülün etkisini incelemiştir. Araştırma sonucuna göre belirsizliğe karşı tahammülün, kariyer olgunluğu için önemli bir özellik olduğu sonucuna varmıştır. Sonuç olarak yapılan araştırmalara bakıldığında belirsizliğe tahammülsüzlüğü düşük olan kişilerin belirsizlik durumunda karar vermekte zorlandıkları görülmektedir (Kirazcı ve Öztemel, 2021). Üniversite eğitimi sürecinde mezuniyet aşamasına gelmiş olan gençlerin yaşadığı zorluklar kendilerini kariyer stresi baskısı altında hissetmelerine ve kaygı yaşamalarına neden olabilmektedir (Emirel ve Bozkurt, 2022; Taşğın vd., 2017). Yukarıdaki araştırma bulguları da özellikle iş bulma konusunda yaşanan belirsizlik ve zorlu süreçlerin okuldan işe geçiş sürecinde bulunan üniversite öğrencilerinin iş bulma baskısı başta olmak üzere kariyer stresleri üzerinde etkili olduğunu

göstermekte ve bu bakımdan bu çalışma kapsamında da belirsizliğe tahammülsüzlüğün kariyer stresi üzerindeki rolünün incelenmesi amacı ile aşağıdaki hipotez test edilmeye çalışılmıştır.

H₁: Belirsizliğe tahammülsüzlük, üniversite öğrencilerinin yaşadıkları kariyer stresi üzerinde anlamlı bir yordayıcıdır.

Kariyer Stresi ve Aile Desteği

Bireylerin kariyer gelişim süreçlerinde ailenin desteği, sürecin başarılı bir şekilde ilerlemesinde önemli bir rol oynar (Yasmin ve Husna, 2020). Kariyer gelişiminde aile desteğinin önemli bir rol üstlendiği sonucunu veren (Anderson ve Kim, 2006; Clutter, 2010; Ensari ve Alay, 2017; Kılıç, 2019; Özcan ve Eranıl, 2018) araştırmalar bulunmaktadır. Ayrıca Keller ve Whiston (2008) yapmış oldukları çalışma da bireye kariyer seçiminde katkı sağlayan önemli kaynaklar arasında aile ve ailenin finansal desteğinin yer aldığını ortaya koymuşlardır.

Ebeveynlerin özellikle sosyoekonomik durumu ve eğitim düzeyleri, bireylerin kariyer kararı verme ve kariyer stresi yaşama sürecinde etkili olabilmektedir. Hamamcı vd. (2013) yaptıkları araştırmada ebeveynlerin ekonomik durumunun meslek tercihinin etkilediği sonucuna varmışlardır. Çapan ve Korkut-Owen (2020) yaptıkları çalışmada üniversite öğrencilerinin kariyer bilgi kaynaklarının ve kariyer konusunda yardım aldıkları kaynakların başında ailelerin geldiği sonucuna varmışlardır. Amani ve Mkumbo (2014) aile faktörlerinin üniversite öğrencilerinin kariyer karar verme sürecini nasıl etkilediğini araştırmışlardır. Araştırma sonucunda ailenin lisans öğrencilerinin kariyer seçiminde önemli bir etken olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Fouad vd. (2016) yaptıkları araştırmada genç yetişkinlerin kariyer karar alma sürecindeki aile etkilerini incelemiş ve araştırma sonucuna göre aile etkisi, aile yükümlülüğü vb. faktörlerin kariyer karar alma sürecinde etkili olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Ayrıca Xing ve Rojewski (2018) yaptıkları çalışmada meslek lisesi öğrencilerinin aile değişkenlerinin kariyer karar verme öz yeterliliği üzerindeki rolünü incelemişlerdir. Araştırma sonucunda ailenin genel psikososyal desteğinin kariyer karar verme öz yeterliliği üzerinde etkili bir faktör olduğu bulgusuna ulaşmışlardır.

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK, 2023), Mayıs 2024'te yayınlanan 'İstatistiklerle Gençlik 2023' raporunda ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin oranı 2022 yılında %24,2 iken 2023 yılında %22,5 oldu. Genç erkeklerde bu oran %15,6 iken, genç kadınlarda %29,8 oldu. Bu istatistikler Türkiye özelinde özellikle üniversite eğitimi tamamlamış ve ailesinin finansal desteği ile yaşamını devam ettirme sürecine dahil olabilecek beliren yetişkinlik dönemindeki üniversite öğrencilerinin durumu hakkında bir tahminde bulunabilme imkânı da verebilmektedir. Bu bağlamda Türk kültüründeki yakın aile ilişkileri de dikkate alındığında, ailenin sağladığı finansal desteğin üniversite eğitime devam eden beliren yetişkinlerin kariyer stresi üzerinde olumlu bir katkısı olabileceği düşünülerek bu çalışma kapsamında aşağıda yer alan hipotez geliştirilmiş ve test edilmeye çalışılmıştır.

H₂: Ailenin sağladığı finansal destek, üniversite öğrencilerinin yaşadıkları kariyer stresi üzerinde anlamlı bir yordayıcıdır.

Mevcut Çalışma

Günümüzde bireylerin kariyer gelişim süreçlerinde belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri önemli bir faktördür (Lee ve Jung, 2021). Kariyer kararı verme noktasında belirsizliklerin arttığı günümüzde tahmin edilmesi zor bir kariyer planı karşımıza çıkmaktadır (Sonnentag, 2017). Belirsizliğe tahammülsüzlük gösterme düzeyleri yüksek olan bireylerin, çoğunlukla kariyer gelişim süreçlerinde karşılaştıkları belirsizliklerde belirsizliğe tahammül gösterme düzeyleri düşük olan bireylere göre sorunla karşılaşma ihtimallerinin daha düşük olduğu ifade edilmektedir (Krumboltz vd., 2013). Bireylerin belirsizliğe karşı tahammül düzeylerine etki eden faktörlerden biri de ailenin iş ve meslekler hakkındaki bilgi düzeyleri, sağladıkları finansal destektir. Bu faktörlerin aileler tarafından bireylere sağlanma düzeyleri, kariyer gelişim süreçlerinde yaşayacakları stres ve belirsizlik durumlarını etkileyebilecek etmenler arasındadır (Paloş ve Drobot, 2010).

Bireylerin kariyer gelişimleri de dahil olmak üzere birçok deneme girişiminde bulundukları, gelecek kariyer yaşantıları ile ilgili daha fazla düşünceye sahip oldukları üniversite yıllarına karşılık gelen beliren yetişkinlik döneminde bireylerin mezuniyet sonrası kariyer süreçlerine ilişkin yaşadıkları belirsizlik, ailenin sağlayabileceği finansal desteğin düzeyi ve süresi gibi faktörlerin etkisiyle kariyer stresi yaşamaları olası görülebilmektedir. Bu bakımdan üniversite öğrencilerinin kariyer stresleri ile ilişkili olduğu düşünülen belirsizliğe tahammülsüzlük ve ailenin sağladığı finansal destek değişkenlerinin incelenmesinin önemli olduğu düşünülmekte ve bu çalışma kapsamında iş yaşamına geçiş aşamasına gelen üniversite öğrencilerinin yaşadıkları kariyer stresinin yordayıcıları olarak ailenin sağladığı finansal destek ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere sırasıyla yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, üniversite eğitimi sürecinde olan beliren yetişkinlerin kariyer stresi, belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri ve ailenin finansal desteği arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. İlgili bağımsız değişkenlerin kariyer stresi ile ilişkisini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma ilişkisel modelde tasarlanmıştır. İlişkisel araştırmalar, en az iki ve daha fazla değişkenin birbirleri arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalardır (Christensen vd., 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmının çalışma grubunu, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesinde yer alan bir üniversitede öğrenim görmekte olan 439 üniversite öğrencisi (320 kadın, 119 erkek) oluşturmaktadır. Araştırma grubunda yer alan katılımcıların yaş ortalaması 21,85'tir. Araştırmının verilerinin toplanması amacıyla ilgili ölçekler ile demografik soruların (cinsiyet, yaş vb.) da yer aldığı bir form hazırlanarak, çalışmayı yürüten araştırmacılar tarafından 2023-2024 Eğitim- Öğretim yılında toplanmıştır. Araştırmaya katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğu açıklaması yapılarak katılım sağlama konusunda gönüllü olan öğrencilerden veriler toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Kariyer Stresi Ölçeği

Choi vd. (2011) tarafından üniversite öğrencilerinin kariyerle ilgili stres kaynaklarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin orijinalinde 20 madde ve bilgi eksikliği, kariyer belirsizliği, dışsal çatışma ve iş bulma baskısı şeklinde 4 alt boyut vardır. Beşli Likert tipi ölçeklememin (1- Hiç katılmıyorum ve 5- Tamamen Katılıyorum) kullanıldığı ölçekten alınacak en düşük puan 20, en yüksek puan 100 olacak şekilde kariyer stres puanı belirlenmektedir. Kariyer Stresi Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlama ve psikometrik özelliklerinin sınanması çalışması Özden ve Sertel-Berk (2017) tarafından yapılmıştır. Çalışmada iç tutarlık katsayısı ,94, test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise ,81 olarak hesaplanmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda, toplam varyansın %64,7'sini açıkladığı "Kariyer Belirsizliği ve Bilgi Eksikliği", "Dışsal Çatışma" ve "İş Bulma Baskısı" olarak adlandırılan üç faktörlü bir yapı ortaya koyulmuştur. Uyarlama çalışması sonucunda KSÖ'nün üç faktörlü bir yapıda olduğu ve kariyer stresini değerlendirmede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu sonucu ortaya konulmuştur (Özden ve Sertel-Berk, 2017). Bu araştırma kapsamında ölçeğin toplam puanına ait Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı ,92 olarak bulunmuştur.

Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği

Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği, Carleton vd. (2007) tarafından beliren yetişkinlerin belirsizliğe tahammül düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. 12 madde ve 2 alt boyuttan ("İleriye yönelik kaygı, "Engelleyici kaygı") oluşan ölçeğin Türkçe'ye uyarlama, geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Sarıçam vd. (2014) tarafından yapılmıştır. Ölçek formu, 5'li Likert şeklinde (1-Bana hiç uygun değil, 5-Bana tamamen uygun) puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 12, en yüksek puan 60'tır. Ölçekten alınacak yüksek puanlar bireylerin belirsizliğe tahammülsüz oluşunu ifade etmektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı ($\alpha=.88$) olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin ileriye yönelik kaygı alt boyutu için Cronbach alpha katsayısı ($\alpha=.84$), engelleyici kaygı alt boyutu için ($\alpha=.77$) şeklinde hesaplanmıştır (Sarıçam vd., 2014). Ölçeğin bu araştırma kapsamında hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı ,89'dur.

Kariyer Gelişiminde Aile Etkisi Ölçeği

Kariyer Seçiminde Aile Etkisi Ölçeği Fouad vd. (2010) tarafından bireylerin kariyer gelişim ve seçim süreçlerinde aile etkisinin incelenmesi amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması, geçerlik ve güvenilirlik çalışması Özünlü & Bacanlı (2015) tarafından yapılmıştır. Orijinal ölçek 22 maddeden ve dört boyuttan (bilgi desteği, finansal destek, aile desteği ve değerler/inançlar) oluşmaktadır. Ölçek 6'lı likert (1- Hiç Katılmıyorum, 6- Tamamen Katılıyorum) şeklinde puanlanmaktadır. Ölçeğin iki maddesi ise ters şekilde puanlanmaktadır. Özünlü & Bacanlı (2015) tarafından yapılan çalışmada ölçeğin faktör yapısını belirlemek için Doğrulamalı Faktör Analizi yapılmış ve bir maddenin faktör yükü beklenen düzeyden düşük olması sebebiyle ölçekten çıkarılmıştır. Ölçeğin Açıklayıcı Faktör Analizi sonucunda toplam varyansın %58,38'ini açıklayan ve "Bilgi Desteği", "Finansal Destek", "Aile Beklentileri" ve "Değer ve İnançlar" olmak üzere dört faktörlü bir yapıdan oluştuğu sonucuna varmışlardır. Bu çalışma kapsamında ailenin finansal desteğinin kariyer stresi üzerindeki rolünü incelemek amacıyla ölçeğin alt boyutlarından "Finansal Destek" boyutu kullanılmıştır. Kariyer Seçiminde Aile Etkisi Ölçeğinin iç tutarlık katsayısı ,88 olarak hesaplanırken, 'Finansal Destek' boyutuna ait iç tutarlık katsayısı ,82 olarak hesaplanmıştır. Test tekrar test güvenilirlik katsayısı ise ,83 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırma kapsamında da ölçeğin "Finansal Destek" alt boyutunun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı hesaplanmış ve ,77 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır. Daha sonra kariyer stresinin yordayıcıları olarak incelenen değişkenlerin yordama gücünün

analiz edilmesi için Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Tekniği kullanılmıştır. Veri setinde yer alan uç değerlerin tespit edilebilmesi amacıyla gerekli analizler yapılmış ve altı katılımcıya ait form analizden çıkarılmıştır. Analize geçilmeden önce veri seti; normallik, hataların bağımsızlığı, doğrusallık, teklik varsayımları ve çoklu bağlantı probleminin olup olmadığı konusunda değerlendirilmiştir. Normallik ile doğrusallık varsayımı için saçılım grafiği incelenmiş ve bu varsayımların karşılandığı görülmüştür. Hataların bağımsızlığını incelemek için Durbin-Watson değerlerine bakılmış ve elde edilen değerin kabul edilebilir sınırlar içerisinde olduğu görülmüştür. Bu değerin '2' civarında olması, hataların birbirleriyle ilişkisiz olduğunun bir göstergesidir. Çoklu bağlantı ve teklik varsayımlarının karşılanması amacıyla yordayıcılar arası ilişkiler ile tolerans ve VIF değerlerine bakılmıştır. Yordayıcılar arası yüksek bir ilişkinin olmadığı, tolerans değerlerinin .10'dan küçük olmadığı ve VIF değerlerinin de 10'dan büyük olmadığı görülmüştür. Bu doğrultuda veri setine ilişkin çoklu bağlantı ve teklik problemlerinin olmadığı sonucuna varılmıştır. Elde edilen bulgular veri setinin regresyon analizi varsayımlarını karşıladığını ortaya koymaktadır.

Bulgular

Bu bölümde kariyer stresi, belirsizliğe tahammülsüzlük ve aile desteği değişkenlerinin puan ortalamaları, standart sapmaları ve korelasyon katsayı değerlerine ilişkin veriler bulunmaktadır.

Tablo 1'de yer alan bulgulara bakıldığında; kariyer stresi ile ailenin finansal desteği arasında ($r = -.37, p < .01$) negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülürken, kariyer stresi ile belirsizliğe tahammülsüzlük arasında ($r = .31, p < .01$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 1.

Kariyer Stresi, Ailenin Finansal Desteği ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük Arasındaki Korelasyon Katsayıları

	Kariyer Stresi	Ailenin Finansal Desteği	Belirsizliğe Tahammülsüzlük
Kariyer Stresi	1		
Ailenin Finansal Desteği	-,37**	1	
Belirsizliğe Tahammülsüzlük	,31**	-,06	1
$\bar{X}$	52,02	22,68	40,39
Ss	14,38	5,31	9,70

** $p < .01$

Bulguların ikinci aşamasında ise, ailenin finansal desteği ve belirsizliğe tahammülsüzlük değişkenlerinin kariyer stresini yordama düzeyini incelemek amacı ile yapılan regresyon analizi sonuçları incelenmiştir.

Tablo 2.

Regresyon Analizi Sonuçları

Yordayıcı Değişkenler	B	SE B	β	p
Ailenin Finansal Desteği	-,94	,11	-,35	,000*
Belirsizliğe Tahammülsüzlük	,43	,06	,29	,000*
R^2	,22			
Adjusted R^2	,22			

* $p < .05$

Çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre, her iki değişkeninde anlamlı olduğu görülmektedir. Regresyon analizi sonuçlarına göre ailenin finansal desteği ve belirsizliğe tahammülsüzlük değişkenleri kariyer stresine ilişkin varyansın %22'sini açıklamaktadır ($R^2 = .22$). Standartlaştırılmamış regresyon katsayılarına ilişkin sonuçlar ise, ailenin finansal desteğinin ($B = -.94, t = -8,23$) kariyer stresinin negatif yönde anlamlı bir yordayıcısı olduğunu gösterirken, belirsizliğe tahammülsüzlüğün ($B = .43, t = 6,88$) kariyer stresinin pozitif yönde anlamlı yordayıcısı olduğunu göstermektedir. Standartlaştırılmış regresyon katsayıları (β) incelendiğinde; kariyer stresi üzerinde ailenin finansal desteğinin ($\beta = -.35, p < .05$), belirsizliğe tahammülsüzlüğün ($\beta = .29, p < .05$) göre daha önemli bir yordayıcı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, beliren yetişkinlerin kariyer stresinin yordayıcısı olarak, ailenin finansal destek ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre;

ailenin finansal desteği ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün, kariyer stresi üzerinde anlamlı etkiye sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Literatürde yapılan araştırmalarda, ailenin sağladığı finansal desteğin kariyer stresinin negatif yönde anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucunu vermektedir. Başka bir ifade ile ailenin sağladığı finansal destek arttıkça kariyer stresi azalmaktadır. Kim ve Lim (2019) tarafından sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören 307 öğrenci ile yapılan araştırmada ailelerinin sağladığı finansal desteğin yüksek olduğu öğrencilerde kariyer stresinin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Creed vd. (2016) tarafından 317 üniversite öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirdikleri çalışmada ailelerinin sağladığı finansal desteğin az olduğu öğrencilerin, ailelerinin sağladığı finansal desteğin yüksek olduğu öğrencilere göre olumsuz ifadelerden daha fazla etkilendikleri, kariyer hedeflerine yönelik daha fazla belirsizlik yaşarken aynı zamanda kariyer stresini de daha yüksek düzeyde deneyimlediklerini gözlemlemişlerdir. Yum vd. (2014) tarafından dış hekimliği fakültesinde okuyan 365 öğrenci ile gerçekleştirilen araştırmada, ailesinin sağladığı finansal desteğin az olduğu öğrencilerin, ailesinin sağladığı desteğin orta ve yüksek düzeyde olan öğrencilere göre daha yüksek düzeyde kariyer stresi yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Nota vd. (2007) tarafından yapılan araştırmada algılanan aile desteğinin beliren yetişkinlerin kariyer kararsızlığı üzerinde pozitif yönde anlamlı bir ilişkisi olduğunu açıklamışlardır. Lent vd. (2000) bireylerin kariyer süreçlerinde aile desteğinin etkisini inceledikleri çalışmada aile desteği azaldıkça kariyer kararsızlığının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen çalışmalarda kariyer süreçlerinde aile desteğinin etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgunun literatür ile uyumluluğunun yanı sıra, elde edilen sonuçlarının Türk kültüründe çocuklarla kurulan yakın ilişkinin onların genç yetişkinlik döneminde de devam ettirilebildiğini ve ailenin bu ilişki ile birlikte çocuğuna sağladığı finansal desteğin sürdürülebildiği söylenebilir. Aileden algılanan finansal desteğin kariyer stresini azaltma yönünde anlamlı bir yordayıcı değişken olduğuna dair araştırma bulgusu da bu görüşü destekler nitelikte görünmektedir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu ise, belirsizliğe tahammülsüzlüğün kariyer stresinin pozitif yönde anlamlı bir yordayıcısı olmasıdır. Bu kapsamda belirsizliğe tahammülsüzlük arttıkça kariyer stresinin de arttığı söylenebilir. Literatürde araştırma sonucunu destekleyen çalışmalar yer almaktadır. Koç (2024) tarafından Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerle yürütülen araştırmada bireylerin belirsizlik durumlarında yaşadıkları stresin, kariyer hedeflerini olumsuz etkilediği sonucuna varmışlardır. Ayrıca araştırmada belirsizliğe tahammülsüzlüğün, belirsizlik stres verici ve üzücüdür alt boyutunun kariyer geleceği üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Demirtaş ve Kara (2022) tarafından, 410 üniversite son sınıf öğrencisi ile yapılan çalışmada, kariyer stresi alt boyutlarından olan kariyer belirsizliği/bilgi eksikliği ortalama puanlarının öğrencilerin kariyer kaygısını yordamada etkili olduğunu, bu boyuttan alınan puanlar arttıkça kariyer kaygılarının da anlamlı bir şekilde arttığını gözlemlemişlerdir. Emirel ve Bozkurt (2022) tarafından 234 sigortacılık ve sosyal güvenlik bölümü öğrencisi ile gerçekleştirdikleri araştırmada, belirsizliğe tahammülsüzlüğün, kariyer stresinin iş bulma baskısı boyutu üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Urgan ve Küsbeci (2022), iş hayatında yer alan bireyler üzerinde yaptıkları çalışmada belirsizliğe tahammülsüzlük arttıkça stresin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Özdemir vd. (2021), hemşirelerle gerçekleştirdikleri çalışmada belirsizliğe tahammülsüzlük arttıkça iş stresinin de arttığı bulgusuna ulaşılmıştır. Coşkun (2019), tarafından yapılan araştırmada belirsizliğe tahammülsüzlüğün stres üzerinde anlamlı etkiye sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. İncelenen çalışmalarda belirsizliğe tahammülsüzlüğün kariyer stresi üzerinde anlamlı etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatür ile uyumlu bir biçimde, belirsizliğe tahammülsüzlüğün kariyer stres düzeyini artırıcı rolüne ilişkin yordayıcılığı, çalışmanın girişinde verilen genç işsizliğine ilişkin istatistiksel verilerden bağımsız yorumlanamaz. Genç işsizlik oranındaki artışlar üniversite eğitime devam eden öğrencilerde belirsizlik duygusunu artırabilmekte ve bununla bağlantılı olarak gençlerde oluşması muhtemel belirsizliğe tahammülsüzlük durumunu artırabilmektedir.

Üniversite öğrencilerinin kariyer stresinin yordayıcısı olarak ailenin sağladığı finansal destek ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün incelendiği bu araştırmada bazı sınırlılıklar mevcuttur. Araştırma, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesinde yer alan bir üniversitesinde öğrenimine devam eden öğrencilerden elde edilen bulgularla sınırlıdır. İleride yapılacak olan çalışmalarda özellikle ailenin finansal desteğinin uzun dönemli etkilerinin görülmesi açısından mezun durumda olan ve istihdamda olmayan bireylerin olduğu örneklemelerde de çalışmaların yürütülmesi literatüre önemli katkılar sağlayacaktır. Çalışmanın bir diğer sınırlılığı bu araştırmanın nicel yöntem ile tasarlanmış olmasıdır. Gelecekte yapılacak olan araştırmalarda, değişkenlere ilişkin daha kapsamlı çalışmak amacıyla nitel ya da karma desende tasarlanacak araştırmalar yapılması öneri olarak sunulabilir. Bunun yanında aileden sağlanan finansal desteğin düzeyinin de kariyer stresi üzerinde ne derece etkili olduğuna yönelik çalışmaların yapılması da bir öneri olarak sunulabilir.

Bu çalışmanın mevcut sınırlılıklarına karşın ailenin finansal desteğinin ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün kariyer stresini yordama gücüyle ilgili elde edilen bulgularla beliren yetişkinlerin kariyer gelişim süreçleri hakkında literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma bulgularına göre üniversite öğrencilerinin kariyer stres puanları üzerinde belirsizliğe tahammülsüzlüğün etkisi olduğu görülmektedir. Bu bağlamda belirsizliğe tahammülsüzlükle baş etme becerilerini artıracak çalışmalar yapılması öneri olarak sunulabilir.

Etik Kurul Onay Bilgileri (The Ethical Commite Approval)

Bu çalışma Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Etik Kurulu'nun 2024/01-24 sayılı onay kararı ile araştırma ve yayın etiğine uygun şekilde yapılmıştır.

Çıkar Çatışması (Conflict of Interest)

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek (Financial Support)

Bu çalışma için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Yazar Katkıları (Author Contributions)

Yazarlar bu çalışmaya eşit oranda katkı sunduklarını kabul etmektedirler.

Kaynakça

- Amani, J., & Mkumbo, K. A. (2014). The influence of family background on career choice among undergraduate students in Tanzania. *Papers in Education and Development* (32). <https://journals.udsm.ac.tz/index.php/ped/article/view/1472>
- Anderson, E., & Kim, D. (2006). Increasing the success of minority students in science and technology. *American Council on Education*, Washington, DC. <http://hdl.handle.net/10919/86900>
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American psychologist*, 55(5), 469. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.5.469>
- Carleton, R. N., Norton, M. A., & Asmundson, G. J. G. (2007). Fearing the unknown: A short version of the intolerance of uncertainty scale. *Journal of Anxiety Disorders*, 21(1), 105-117. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2006.03.014>
- Choi, B. Y., Park, H., Nam, S. K., Lee, J., Cho, D., & Lee, S. M. (2011). The development and initial psychometric evaluation of the Korean Career Stress Inventory for college students. *The Career Development Quarterly*, 59(6), 559-572. <https://doi.org/10.1002/j.2161-0045.2011.tb00976.x>
- Christensen, L. B., Johnson, B., & Turner, L. A. (2014). *Research methods, design, and analysis*. Twelfth Edition, Edinburgh: Pearson Education Limited.
- Clutter, C. (2010). *The effects of parental influence on their children's career choices*. [Master's thesis, Kansas State University].
- Coşkun, E. (2019). *Duygusal zekâ ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün stresle başa çıkma tarzlarına etkisinin incelenmesi* (Tez no. 569362) [Yüksek lisans tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi].
- Creed, P. A., Hood, M., & Hu, S. (2017). Personal orientation as an antecedent to career stress and employability confidence: The intervening roles of career goal-performance discrepancy and career goal importance. *Journal of Vocational Behavior*, 99, 79-92. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2016.12.007>
- Çapan, B. E., & Owen, F.K. (2020). FeTeMM öğrencilerinin kariyer seçme nedenleri, kariyer bilgi kaynakları ve ihtiyaçları. *Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 3(1), 1-31. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kpdd/issue/55521/672502>
- Demirtaş, A. S., & Kara, A. (2022). Career adaptability and unemployment anxiety in Turkish senior undergraduate students: The mediating role of career stress. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 12(64), 19-33. <https://doi.org/10.17066/tpdrd.1095894>
- Edwards, R., & Edwards, J. (2001). Internationalisation of education: A business perspective. *Australian Journal of Education*, 45(1), 76-89. <https://doi.org/10.1177/000494410104500107>
- Emirel, M., & Bozkurt, Ö. (2022). Kariyer stresi ile belirsizlikten kaçınma arasındaki ilişkinin incelenmesi: Sigortacılık ve sosyal güvenlik bölümü öğrencileri üzerine bir araştırma. *Çalışma İlişkileri Dergisi*, 13(1), 1-16. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cider/issue/68803/1011737>
- Endres, M. L., Chowdhury, S., & Milner, M. (2009). Ambiguity tolerance and accurate assessment of self-efficacy in a complex decision task. *Journal of Management & Organization*, 15, 31-46. <https://doi.org/10.5172/jmo.837.15.1.31>
- Ensari, M. Ş., & Alay, H. K. (2017). Meslek seçimini etkileyen faktörlerin demografik değişkenler ile ilişkisinin araştırılması: İstanbul ilinde bir uygulama. *Humanitas- Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(10), 409-422. <https://doi.org/10.20304/humanitas.358378>
- Fouad, N. A., Kim, S. Y., Ghosh, A., Chang, W. H., & Figueiredo, C. (2016). Family influence on career decision making: Validation in India and the United States. *Journal of Career Assessment*, 24(1), 197-212. <https://doi.org/10.1177/1069072714565782>
- Frenkel-Brunswik, E. (1948). Intolerance of ambiguity as emotional perceptual. *Personality of Assessment*, 40, 67-72.
- Furnham, A., & Marks, J. (2013). Tolerance of ambiguity: A review of the recent literature. *Psychology*, 4(09), 717-728. <https://doi.org/10.4236/psych.2013.49102>
- Furnham, A., & Ribchester, T. (1995). Tolerance of ambiguity: A review of the concept, its measurement and applications. *Current Psychology*, 14(3), 179-199. <https://doi.org/10.1007/BF02686907>
- Hamamcı, Z., Bacanlı, F., & Doğan, H. (2013). İlköğretim ortaöğretim ve üniversite öğrencilerinin mesleki ve eğitsel kararlarını etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(44), 284-299.
- ILO (2024). Global Employment Trends for Youth 2024: "Decent work, brighter futures". International Labour Office, Geneva. <https://www.ilo.org/publications/major-publications/global-employment-trends-youth-2024> (Erişim Tarihi: 25.09.2024).
- Jung, Y. M. (2020). Nursing students' career identity, satisfaction with major, and career stress by career decision type. *Japan Journal of Nursing Science*, 17(1), e12281. <https://doi.org/10.1111/jjns.12281>
- Keller, B. K., & Whiston, S. C. (2008). The role of parental influences on young adolescents' career development. *Journal of Career Assessment*, 198-217. <https://doi.org/10.1177/1069072707313206>
- Kılıç, E. (2019). *Meslek seçiminde ailenin etkisine yönelik bir araştırma* (Tez no. 569526) [Yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi].

- Kim, B., Rhee, E., Ha, G., Yang, J., & Lee, S. M. (2016). Tolerance of uncertainty: Links to happenstance, career decision self-efficacy, and career satisfaction. *The Career Development Quarterly*, 64(2), 140-152. <https://doi.org/10.1002/cdq.12047>
- Kim, M., & Lim, C. (2019). The impact of social support on career stress among health science college students. *Journal of Digital Convergence*, 17(5).
- Kirazcı, F., & Öztemel, K. (2021). Üniversite öğrencilerinin kariyer karar verme belirsizliklerine toleranslarının çeşitli değişkenlerle ilişkilerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (58), 442-477. <https://dergipark.org.tr/en/pub/mauefd/issue/61832/822514>
- Koç, B. (2024). *Z kuşağı bireylerinin belirsizliğe tahammülsüzlük algılarının kariyer geleceklerine etkisi* (Tez no. 874388) [Yüksek lisans tezi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi].
- Krumboltz, J. D., Foley, P. F., & Cotter, E. W. (2013). Applying the happenstance learning theory to involuntary career transitions. *The Career Development Quarterly*, 61(1), 15-26. <https://doi.org/10.1002/j.2161-0045.2013.00032.x>
- Lee, A., & Jung, E. (2021). The mediating role of entrepreneurial mindset between intolerance of uncertainty and career adaptability. *Sustainability*, 13(13), 7099. <https://doi.org/10.3390/su13137099>
- Lee, J. O., Jones, T. M., Yoon, Y., Hackman, D. A., Yoo, J. P., & Kosterman, R. (2019). Young adult unemployment and later depression and anxiety: Does childhood neighborhood matter? *Journal of youth and adolescence*, 48, 30-42. <https://doi.org/10.1007/s10964-018-0957-8>
- Lent, R. W., Brown, S. D., & Hackett, G. (2000). Contextual supports and barriers to career choice: A social cognitive analysis. *Journal of Counseling Psychology*, 47(1), 36. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.47.1.36>
- Mutlu, T., Owen, F. K., Özdemir, S., & Kılıç, Ö. U. (2019). Beliren yetişkinlerin kariyer planları, yaşadıkları kariyer kararsızlıkları ve bununla baş etme stratejileri. *Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 2(1), 1-31. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kpdd/issue/46471/560777>
- Nota, L., Ferrari, L., Solberg, V. S. H., & Soresi, S. (2007). Career search self-efficacy, family support, and career indecision with Italian youth. *Journal of Career Assessment*, 15(2), 181-193. <https://doi.org/10.1177/1069072706298019>
- Özcan, M., & Eranlı, A. K. (2018). Meslek seçimi kapsamında: Anne baba tutumu ve öğretmenlik. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(2), 1291- 1304. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/teke/issue/38234/442090>
- Özdemir, İ., Hergül, G., Öztürk, M., & Arslan, A. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde bir pandemi hastanesinde görev yapmakta olan hemşirelerde sosyodemografik değişkenler, belirsizliğe tahammülsüzlük ve umutsuzluk düzeylerinin, algılanan stres düzeylerine etkisinin incelenmesi. *Ankara Eğitim Araştırma Hastanesi Dergisi*, 54(3), 434-441. <https://doi.org/10.20492/aeahtd.938762>
- Özden, K., & Sertel-Berk, Ö. (2017). Kariyer Stresi Ölçeği'nin (KSÖ) Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin sınanması. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 37(1), 35-51. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iupcd/issue/32435/297680>
- Özünü, M. B., & Bacanlı, F. (2015). Kariyer seçiminde aile etkisi ölçeğinin lise öğrencileri için Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(1), 13-32. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26087/274922>
- Paloş, R., & Drobot, L. (2010). The impact of family influence on the career choice of adolescents. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 3407-3411. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.03.524>
- Paszkowska-Rogacz, A. (2024). Courage versus Tolerance of Ambiguity among Young Adults Making Career Decisions. *The Moderating Effect of Life Orientation*. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-4376505/v1>
- Sarıçam, H., Erguvan, F., Akın, A., & Akça, M. (2014). Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği BTÖ 12 Türkçe Formu Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Route Educational and Social Science Journal*, 1(3). <https://doi.org/10.17121/ressjournal.109>
- Sonnentag, S. (2017). Career Proactivity. In *Proactivity at Work* (Eds. S. K. Parker and U. K. Bindl), 49–76. London: Routledge.
- Taşkın, Ö., Bozgeyikli, H. ve Boğazlıyan, E. E. (2017). Üniversiteli gençlerin işsizlik kaygıları ile psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişki, *Emek ve Toplum Dergisi*, 6(16), 551-567.
- TÜİK (2023). İstatistiklerle Gençlik, 2023. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2023-53677> (Erişim Tarihi: 12.02.2025).
- TÜİK (2024). İşgücü İstatistikleri, II. Çeyrek: Nisan-Haziran, 2024. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-II-Ceyrek-Nisan-Haziran-2024-53518> (Erişim Tarihi: 25.09.2024).
- Urgan, S., & Küsbeci, P. (2022). Çalışanlardaki belirsizliğe tahammülsüzlük ve yaşam tatmini arasında algılanan örgütsel stresin aracı rolüne yönelik bir araştırma. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*. 23(2), 169-184. <https://doi.org/10.31671/doujournal.1122046>
- Wagrowska, J. (2020). Occupational themes, ambiguity tolerance level and coping strategies in career decision-making. *Educational Psychology*, 60(18), 117-131. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0014.6229>
- Xing, X., & Rojewski, J. W. (2018). Family influences on career decision-making self-efficacy of Chinese secondary vocational students. *New Waves-Educational Research and Development Journal*, 21(1), 48-67.

- Xu, H., & Tracey, T. J. (2014). The role of ambiguity tolerance in career decision making. *Journal of Vocational Behavior*, 85(1), 18-26. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2014.04.001>
- Yasmin, T., & Husna, C. A. (2020). Familial support as a determinant of women career development: A qualitative study. *Asian J. Soc. Sci. Leg. Stud*, 2(4), 76-87. <https://doi.org/10.34104/ajssls.020.076087>
- Yum, J. H., Ko, H. J., & Kim, H. J. (2014). Correlation of Career Stress, Department Satisfaction, and SCL-90-R of Students Specialized in Dental Hygiene. *International Journal of Bio-Science and Bio-Technology*, 6(3), 31-40. <http://dx.doi.org/10.14257/ijbsbt.2014.6.3.04>

Extended Abstract

Introduction

In many parts of the world and Turkey, problems related to employment can be considered a major career development issue, especially for young people in transition to working life. The International Labour Organization's (ILO) Global Youth Employment Report for 2024 shows that while youth unemployment rates continue to decline globally, there are worrying regional and gender disparities; in some parts of the world, the number of young people who are not in education or employment has reached serious levels (ILO, 2024). The Turkish Statistical Institute's employment data for the second quarter of 2024 show that the seasonally adjusted unemployment rate for young people aged 15-24 is 16.3%, in line with the International Labour Organization's definition of disadvantaged regions (TUIK, 2024). These data on the employment of young people in the process of transitioning to work can be seen as a source of stress in their career development. Today, intolerance of uncertainty is an important factor in individuals' career development processes (Lee & Jung 2021). Today, with increasing uncertainty at the point of making a career decision, a career plan emerges that is difficult to predict (Sonnentag, 2017). It has been found that individuals with high levels of uncertainty intolerance are less likely than those with low levels of uncertainty intolerance to experience problems with the uncertainties they encounter in career development processes (Krumboltz et al., 2013). One of the factors influencing an individual's tolerance of uncertainty is the family's knowledge of jobs and occupations and the financial support they provide. The level of provision of these factors to individuals by their families is one factor that may influence the stress and uncertainty they experience in their career development processes (Paloş & Drobot, 2010).

In emerging adulthood, which corresponds to university years, when individuals make many attempts, including career development, and have more thoughts about their future career experiences, the uncertainty of the individual's future career development, the level of financial support provided by the family, etc., may cause the individual to experience career stress due to factors such as. Therefore, it is important to examine the variables of intolerance of uncertainty and family financial support, which are thought to be related to university students' career stress. The aim of this study is to examine family financial support and intolerance of uncertainty as predictors of career stress experienced by university students in the transition phase to business life.

Method

This study used a relational model to examine the relationship between career stress, intolerance of uncertainty, and family financial support among university students. Relational models examine the relationships between at least two or more variables (Christensen et al., 2014). The study group consisted of 439 university students (320 female, 119 male) studying at a university in the Central Anatolia Region of Turkey. The average age of participants in the research group was 21.85 years. The study data were collected from students who volunteered to participate in the study during the 2023-2024 academic year.

Career Stress Scale; Choi et al. (2011) developed the Career Stress Scale to measure the sources of stress associated with university students' careers. The original scale had 20 items and four sub-dimensions: lack of information, career uncertainty, external conflict, and pressure to find a job (Özden & Sertel-Berk, 2017). Responses were recorded on a five-point Likert scale (1. strongly disagree, and 5. strongly agree). The score for career stress was determined such that the lowest score on the scale was 20, and the highest score was 100. Adaptation of the Career Stress Scale to the Turkish language and testing of its psychometric properties were performed by Özden and Sertel-Berk (2017).

Scale of Intolerance of The Uncertainty; The Intolerance of Uncertainty Scale was developed by Carleton et al. (2007) to measure the degree to which emerging adults tolerate uncertainty. A Turkish adaptation, validity, and reliability study of the scale, which consists of 12 items and two sub-dimensions (prospective anxiety and 'inhibitory anxiety), was conducted by Sarıçam et al. (2014). The scale is rated on a 5-point Likert scale (1 = not at all suitable, 5 = completely suitable). The lowest score that can be obtained from the scale is 12 and the highest score is 60. High scores on this scale indicate that individuals are intolerant of uncertainty.

Scale of Family Influence on Career Decision Making; Fouad et al. (2010) developed the Family influence on career decision making scale to examine the influence of families on individuals' career development and choice processes. Adaptation of the scale to the Turkish language and validity and reliability studies were carried out by Özünlü and Bacanlı (2015) on high school students. The original scale consisted of 22 items and four dimensions (information support, financial support, family support, and values/beliefs). The scale is scored on a 6-point Likert scale (1 = strongly disagree, 6 = strongly agree). The research data were analyzed using SPSS 24.0. Multiple linear regression analysis was

used to analyze the data. Prior to analysis, the dataset was checked for normality, linearity, equivariance, outliers, independence of errors, multicollinearity, and singularity assumptions.

Results and Discussion

This study aimed to examine family financial support and intolerance of uncertainty as predictors of career stress among university students. As a result of the linear regression analysis conducted for this purpose, it was found that family financial support and intolerance of uncertainty were significant predictors of career stress.

The research findings showed that family financial support is a significant negative predictor of career stress. In other words, stress at work decreases as the amount of financial support provided by the family increases. In a study conducted by Kim and Lim (2019) on 307 students studying in the Faculty of Health Sciences, it was concluded that career stress decreased in students with high financial support from their families. In a study conducted by Creed et al. (2016) with the participation of 317 university students, it was observed that students with low financial support from their families were more affected by negative statements, experienced more uncertainty about their career goals, and experienced higher levels of career stress than those with high financial support from their families. In a study conducted by Yum et al. (2014) on 365 students studying at the Faculty of Dentistry, it was concluded that students with low financial support from their families experienced higher levels of career stress than those with medium and high levels of family support. Nota et al. (2007) found that perceived family support had a positive and significant relationship with emerging adult career ambivalence. Lent et al. (2000) examined the effect of family support on individuals' career processes and concluded that career indecision increased as family support decreased. In the studies that were part of the review, it was concluded that family support has an impact on career processes.

Uncertainty intolerance was found to be a significant positive predictor of career-related stress. In this context, it can be said that stress at career increases as the intolerance of uncertainty increases. Studies in literature support these findings. A study conducted by Koç (2024) on students at the Faculty of Physical Education concluded that the stress experienced by individuals in situations of uncertainty had a negative impact on their career goals. In addition, it was concluded that the sub-dimension of intolerance of uncertainty, uncertainty, is stressful and distressing, and is a significant predictor of career future. In a study conducted by Demirtaş and Kara (2022) on 410 senior university students, it was observed that the mean scores of career uncertainty/lack of information, which is one of the sub-dimensions of career stress, was effective in predicting students' career anxiety; as the scores obtained from this dimension increased, career anxiety increased significantly. In a study conducted by Emirel and Bozkurt (2022) on 234 insurance and social security students, it was concluded that intolerance of uncertainty had a significant effect on the job pressure dimension of work stress.

Urgan and Küsbeci (2022), in their study of individuals in the business world, concluded that stress increases as intolerance of uncertainty increases. Özdemir et al. (2021), in their study conducted with nurses, found that as the intolerance of uncertainty increases, the stress at work also increases. In a study conducted by Coşkun (2019), intolerance of uncertainty was found to significantly influence stress. In the studies that were part of the review, it was concluded that intolerance of uncertainty had a significant effect on job stress.

This study has some limitations that examine family financial support and intolerance of uncertainty as predictors of students' career stress. The research is limited to the findings obtained from the students studying at a university in the Central Anatolia Region of Turkey. In future studies, especially in terms of observing the long-term effects of family financial support, studies with samples of graduates and unemployed individuals will make important contributions to literature. The fact that this study was designed using a quantitative method is another limitation. In future studies, it may be recommended to conduct qualitative studies or studies with a mixed design to examine the variables in a more comprehensive way.

Despite the limitations of this study, it is believed that the findings on the power of family financial support and intolerance of uncertainty in predicting career stress will make a significant contribution to the literature on the career decision-making processes of emerging adults. According to the results obtained from the research, intolerance of uncertainty has an effect on the career stress scores of university students. In this context, it can be suggested that studies be conducted to increase the ability to cope with intolerance of uncertainty.